

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 3 marca 2026 roku

Sprawa: stanowisko MF i G
Znak sprawy: DD3.8223.5.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 538 507 069
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan
Kamil Bachanowicz
Przewodniczący Zarządu Głównego
Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego
Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa
ul. Wiśniowa 50
02-520 Warszawa

Szanowny Panie Przewodniczący,

odpowiadając na wystąpienie w sprawie skutków podatkowych zwrotu pomocy finansowej na cele mieszkaniowe w związku z wejściem w życie ustawy uprawniającej funkcjonariuszy do otrzymania świadczenia mieszkaniowego, proszę o przyjęcie następujących informacji.

Świadczenie mieszkaniowe a pomoc finansowa

Warunki otrzymania świadczenia mieszkaniowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej określa ustawa z dnia 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1823).

Ustawa ta, w art. 5 przewiduje, że funkcjonariuszowi Służby Więziennej, któremu przyznano pomoc finansową na budownictwo mieszkaniowe, na uzyskanie lokalu mieszkalnego lub domu na podstawie przepisów ustawy o Służbie Więziennej¹ lub na podstawie przepisów uprzednio obowiązujących, przyznaje się na jego wniosek świadczenie mieszkaniowe:

¹ Ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1750, z późn. zm.).

- 1) pomniejszone o kwotę stanowiącą 1/120 z przyznanej pomocy finansowej za każdy miesiąc wypłaty świadczenia mieszkaniowego przez 120 miesięcy lub do dnia ustania stosunku służbowego;
- 2) w pełnej kwocie pod warunkiem zwrotu przez funkcjonariusza przyznanej pomocy finansowej.

Świadczenie mieszkaniowe zastępuje zatem dotychczasową pomoc finansową na budownictwo mieszkaniowe, na uzyskanie lokalu mieszkalnego lub domu.

Ustawodawca przewidział jednak, że funkcjonariusz Służby Więziennej może podczas trwania jego stosunku służbowego otrzymać tylko jedno z tych świadczeń w ramach pomocy państwa na cele mieszkaniowe. Stąd też warunkiem uzyskania świadczenia mieszkaniowego dla funkcjonariusza, który uprzednio otrzymał pomoc finansową, jest zwrot tej pomocy w sposób wybrany przez funkcjonariusza, tj. w 120 ratach poprzez comiesięczne pomniejszenie świadczenia mieszkaniowego, bądź jednorazowo.

Rozliczenie pomocy finansowej a podatek dochodowy od osób fizycznych

Pomoc finansowa na budownictwo mieszkaniowe, na uzyskanie lokalu mieszkalnego lub domu, którą otrzymywali funkcjonariusze Służby Więziennej, podlegała opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych jako przychód ze stosunku służbowego. Obecnie przysługujące świadczenie mieszkaniowe stanowi również przychód ze stosunku służbowego, z tym że ma do niego zastosowanie zwolnienie przedmiotowe².

Dla potrzeb podatku dochodowego od osób fizycznych zwrot pomocy finansowej przez funkcjonariuszy Służby Więziennej na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw, należy traktować jako zwrot nienależnie pobranych świadczeń.

Pomoc finansowa zwracana jest w kwocie z podatkiem (brutto), gdyż w takiej kwocie (brutto) została otrzymana przez podatnika. Funkcjonariusze, którzy na podstawie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej³ zawnioskowali o świadczenie mieszkaniowe, zwracają pomoc finansową w wybrany przez siebie sposób (ratalny bądź jednorazowy).

Jeśli funkcjonariusz, który otrzymał pomoc finansową wybierze jej ratalne rozliczenie, płatnik będzie na bieżąco stosował pomniejszenie świadczenia mieszkaniowego o 1/120 pomocy finansowej (w kwocie z podatkiem). W takim przypadku funkcjonariusz będzie otrzymywał świadczenie mieszkaniowe w kwocie zmniejszonej o odliczoną przez płatnika ratę zwracanej pomocy finansowej.

² Art. 21 ust. 1 pkt 77a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, z późn. zm.), zwana „ustawą PIT”.

³ Dz. U. z 2025 r. poz. 1750, z późn. zm.).

Przepisy ustawy PIT zawierają podstawę prawną dla płatnika, aby przy obliczaniu zaliczek na podatek odejmował od dochodu kwotę dokonanego zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Jak wynika bowiem z postanowień art. 41b ustawy PIT, jeżeli podatnik dokonał zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, które uprzednio zwiększyły dochód podlegający opodatkowaniu, przy ustalaniu wysokości podatku (zaliczek) płatnicy, o których mowa w art. 32, 33, 35 i 41, odejmują od dochodu kwotę dokonanych zwrotów, łącznie z pobranym podatkiem (zaliczką).

Przykładowo zatem, jeśli pomoc finansowa, którą otrzymał funkcjonariusz, wyniosła 30 000 zł (kwota, która była opodatkowana jako przychód ze stosunku służbowego), to 1/120 tej kwoty wynosi 250 zł. O tę kwotę (250 zł) płatnik będzie:

- ✓ pomniejszał wypłacane „nowe świadczenie”, tj. świadczenie mieszkaniowe,
- ✓ na podstawie ww. przepisu ustawy PIT, odejmował od dochodu (podstawy obliczenia miesięcznej zaliczki na podatek) kwotę dokonanego zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.

Jeżeli płatnik nie pomniejszał świadczenia mieszkaniowego o raty pomocy finansowej, np. w sytuacji gdy funkcjonariusz zwrócił pomoc finansową jednorazowo, podatnik w zeznaniu podatkowym może odliczyć od dochodu dokonane w roku podatkowym zwroty nienależnie pobranych świadczeń, które uprzednio zwiększyły dochód podlegający opodatkowaniu, w kwotach uwzględniających pobrany podatek dochodowy⁴. Przykładowo, jeśli podatnik zwróci płatnikowi jednorazowo 30 000 zł pomocy finansowej (z podatkiem), to kwotę tę podatnik będzie mógł odliczyć od dochodu w zeznaniu podatkowym.

W przypadku, gdy zwrócona kwota nienależnie pobranych świadczeń (pomocy finansowej) przekroczyła roczną kwotę dochodu podatnika wykazaną w zeznaniu podatkowym, podatnik może ją odliczyć od dochodu uzyskanego w najbliższych kolejno po sobie następujących 5 latach podatkowych⁵.

W naszej opinii istniejące przepisy ustawy PIT przewidują sposób uwzględnienia zwracanej pomocy finansowej w rozliczeniu podatkowym. Stąd też nie znajdujemy uzasadnienia do zmiany obecnie obowiązujących przepisów w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki/

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów

⁴ Art. 26 ust. 1 pkt 5 ustawy PIT.

⁵ Art. 26 ust. 7h ustawy PIT.